

บทที่ 4

สรุปการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการพิจารณาผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ พบว่า โครงการบ้านเอื้ออาทรโรจนะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (เงินรับฝาก) มีการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ดังรายละเอียดในบทที่ 2) ในระยะดำเนินการโครงการเพียงบางส่วน โดยมาตรการฯ ที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามมีดังนี้

- 1) โครงการยังไม่มีมาตรการติดป้ายรณรงค์ให้ผู้พักอาศัยภายในโครงการดับเครื่องยนต์ทุกครั้งที่จอดรถ
- 2) โครงการยังไม่มีมาตรการรณรงค์ให้ผู้เข้าพักอาศัยและพนักงานของโครงการใช้น้ำอย่างประหยัด
- 3) โครงการมีการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียให้มีหน่วยบำบัดครบตามจำนวนและขนาดที่ออกแบบไว้ แต่จากการตรวจสอบพบว่าระบบบำบัดน้ำเสียชำรุดไม่สามารถเปิดเดินเครื่องตามที่ออกแบบไว้
- 4) ยังไม่มีการจัดทำบันทึกการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสีย
- 5) ยังไม่มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียเป็นไปตามที่ออกแบบไว้อยู่เสมอ จากการตรวจสอบพบว่าระบบบำบัดน้ำเสียชำรุดไม่สามารถเปิดเดินเครื่องตามที่ออกแบบไว้
- 6) โครงการยังไม่มีมีการตรวจสอบตะกอนในบ่อกักตะกอนทุก 2 เดือน หากพบว่า มีปริมาณมากเกินไปเกินขีดกักเก็บ (ประมาณ 1 ใน 3 ของความสูงถัง) และยังไม่มีการประสานงานให้หน่วยงานเอกชนเข้ามาดำเนินการสูบน้ำออกเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดตะกอนแข็งติดอยู่กันบ่อจนกำจัดออกยากและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบำบัดของระบบ
- 7) โครงการยังไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาระบบระบายน้ำ ตะแกรงดักขยะ ท่อระบายน้ำ บ่อหน่วงน้ำ รวมทั้งเครื่องสูบน้ำและอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ตลอดเวลาดำเนินการโครงการ
- 8) ยังไม่มีการติดป้ายเตือน "อันตรายห้ามเข้า" และป้ายเตือนอันตรายที่แสดงภาพให้ผู้ซึ่งอ่านหนังสือไม่ออกสามารถเข้าใจได้ง่ายเพื่อเตือนผู้อาศัยให้ระมัดระวัง และเป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น
- 9) โครงการยังไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลภูมิทัศน์บริเวณบ่อหน่วงน้ำและพื้นที่โดยรอบไม่ให้มีหญ้ารก รวมทั้งยังไม่มีมีการขุดลอกตะกอนและกำจัดวัชพืชในบ่อหน่วงน้ำออกเป็นประจำทุก 6 เดือน ตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ
- 10) โครงการยังไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพบริเวณลำรางกอไผ่บริเวณด้านทิศเหนือของพื้นที่โครงการสม่ำเสมอ (เดือนละ 1 ครั้ง) เพื่อตรวจสอบสภาพพื้นที่บริเวณระบายน้ำของโครงการว่ามีวัชพืชขึ้นหรือหนาแน่นหรือไม่
- 11) ปัจจุบันพบว่าสภาพบริเวณลำรางกอไผ่บริเวณด้านทิศเหนือของพื้นที่โครงการมีวัชพืชขึ้นหนาแน่น และโครงการยังไม่มีมีการประสานงานกับเทศบาลตำบลบ้านสร้างเข้ามาจัดการกับวัชพืชที่ขึ้นหนาแน่น

- 12) โครงการยังไม่มี การประสานงานให้เทศบาลตำบลบ้านสร้าง หรือหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตจากเทศบาลตำบลบ้านสร้างเข้าดำเนินการขุดลอกลำรางก่อกำแพงให้มีสภาพการระบายน้ำที่ดี เป็นประจำปีละ 1 ครั้ง
- 13) โครงการยังไม่มี การส่งเสริมมาตรการคัดแยกมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะ เช่น มูลฝอยเปียก มูลฝอยแห้ง และมูลฝอยอันตราย รวมทั้งยังไม่ได้จัดให้มีถังรองรับมูลฝอยแยกประเภท
- 14) โครงการยังไม่ได้จัดให้มีโรงคัดแยกมูลฝอย
- 15) โครงการไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยจัดการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกทุกแห่งและจัดระเบียบการจอดรถ เพื่อให้การเข้า-ออกเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและเป็นระเบียบไม่กีดขวางการจราจร
- 16) โครงการยังไม่มี การประสานงานหรืออำนวยความสะดวกให้มีบริการขนส่งมวลชนสาธารณะ สำหรับผู้พักอาศัยภายในโครงการอย่างเพียงพอ รวมทั้งยังไม่มี การประชาสัมพันธ์ให้ผู้พักอาศัยภายในโครงการทราบถึงการบริการขนส่งมวลชนที่ผ่านบริเวณโครงการ
- 17) โครงการยังไม่ได้จัดให้มีที่พักรถบริเวณปากทางเข้า-ออกโครงการเพื่อใช้เป็นจุดจอดรถ
- 18) โครงการไม่ได้จัดให้มีป้ายบอก "ข้อกฏที่จอดรถเต็ม" หรือป้ายอื่นๆ เตือน
- 19) ยังไม่มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ในด้านการจัดการจราจรกับตำรวจจราจรภายในพื้นที่เพื่อเพิ่มเติมประสิทธิภาพในการจัดการจราจรให้มากขึ้น
- 20) โครงการยังไม่ได้ให้ชุมชนโดยรอบสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการ
- 21) โครงการยังไม่มี การติดตั้งผังแสดงทิศทางการอพยพหนีไฟไปยังจุดรวมพล ทั้ง 5 โซน ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนและมีสัญลักษณ์เป็นรูปแบบสากลที่เข้าใจง่าย
- 22) โครงการไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบความสงบเรียบร้อยในพื้นที่โครงการตลอด 24 ชั่วโมง และอำนวยความสะดวกให้รถดับเพลิงเข้า-ออกโครงการ
- 23) ยังไม่มีการติดตั้งป้ายเตือน "ห้ามติดเครื่องขณะจอดรถ" ไว้ในพื้นที่จอดรถส่วนกลาง ที่สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนและทั่วถึง
- 24) ยังไม่มีการติดตั้งป้ายห้ามเร่งเครื่องยนต์ไว้บริเวณที่จอดรถและทางวิ่งภายในโครงการ ให้เห็นชัดเจน

4.2 คุณภาพน้ำ

4.2.1 คุณภาพน้ำทิ้ง

จากการสำรวจและการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2566 เมื่อนำค่าไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร เล่ม 138 ตอนพิเศษ 161 ง ลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2564 (ที่ดินจัดสรรประเภท ก) สามารถสรุปได้ดังนี้

คุณภาพน้ำบ่อบำบัดน้ำทิ้งหลังผ่านระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Total Suspended Solids) มีค่าอยู่ในช่วง 3.6 – 26.0 มิลลิกรัม/ลิตร ปริมาณความสกปรกในรูป BOD₅ มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 2.0 – 14.0 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณ TKN มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 1.0 – 23.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (น้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. ค่า SS ≤ 30 mg/L, BOD₅ ≤ 20 mg/L และ TKN ≤ 35 mg/L) ทั้งนี้ จากการสำรวจพบว่าทางผู้บริหารดูแลโครงการยังไม่ได้มีการเปิดเดินระบบบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ระบบบำบัดน้ำเสียไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารดูแลโครงการต้องมีการเปิดเดินระบบบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ระบบบำบัดน้ำเสียสามารถบำบัดน้ำเสียให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

คุณภาพน้ำจากบ่อบำบัดสุดท้ายก่อนระบายออกนอกโครงการ พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Total Suspended Solids) มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 2.0 – 140.0 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณความสกปรกในรูป BOD₅ มีค่าอยู่ในช่วง 5.0 – 38.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า เกินเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนปริมาณ TKN มีค่าอยู่ในช่วง 2.0 – 28.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (น้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. ค่า SS ≤ 30 mg/L, BOD₅ ≤ 20 mg/L และ TKN ≤ 35 mg/L) ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากการที่โครงการยังไม่ได้ดำเนินการขุดลอกตะกอนในท่อระบายน้ำและบ่อบำบัดน้ำ ดังนั้น ผู้บริหารดูแลโครงการต้องมีการตรวจสอบปริมาณตะกอนในระบบระบายน้ำภายในโครงการ หากพบว่ามีปริมาณมากให้ดำเนินการขุดลอกท่อระบายน้ำและบ่อบำบัดน้ำภายในโครงการ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำที่จะระบายออกนอกพื้นที่โครงการให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา

4.2.2 คุณภาพน้ำผิวดิน

จากการสำรวจและการเก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2566 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน พบว่า คุณภาพน้ำในลำรางกอไผ่ บริเวณใกล้จุดปล่อยน้ำทิ้งของโครงการ จัดเป็นแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 5 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อการคมนาคม

4.3 ข้อเสนอแนะ

บริษัทที่ปรึกษาฯ ขอเสนอแนะมาตรการป้องกันและแก้ไขกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมเพื่อให้โครงการได้ปฏิบัติ ดังนี้

1) ขอให้ผู้ดำเนินการตามมาตรการเพื่อให้คุณภาพน้ำทิ้งที่ออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย และบ่อกักสุดท้ายก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ มีค่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1.1) ตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ ในระบบบำบัดน้ำเสีย หากพบว่าชำรุดให้ดำเนินการซ่อมแซมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) เปิดระบบบำบัดน้ำเสียระยะเวลาตามที่คู่มือและรายการคำนวณของระบบบำบัดน้ำเสียระบุ เพื่อให้จุลินทรีย์ได้รับออกซิเจนที่เพียงพอในการบำบัดน้ำเสีย และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3) ตรวจสอบไขมันในบ่อดักไขมันของระบบบำบัดน้ำเสีย อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันการอุดตันของกากตะกอนไขมัน เมื่อมีปริมาณมากควรตักใส่ถุงดำ และนำไปกำจัดให้ถูกวิธีและถูกสุขลักษณะ

1.4) ตรวจสอบบ่อกะาะ หากพบว่า มีเศษขยะ วัสดุพลาสติก ควรดำเนินการตักออก รวมทั้งตรวจสอบบ่อดักตะกอนตะกอนในบ่อกะาะและถังตกตะกอน หากพบว่ามีตะกอนสูงกว่า 1 ใน 3 ส่วนของความสูงถังตกตะกอนต้องสูบลอกเพื่อไม่ให้เกิดการสะสมอยู่ในถังตกตะกอน ทำให้กำจัดยาก

2) โครงการควรมีการติดป้ายรณรงค์ให้ผู้พักอาศัยภายในโครงการดับเครื่องยนต์ทุกครั้งที่จะจอดรถ

3) โครงการควรมีมาตรการรณรงค์ให้ผู้เข้าพักอาศัยและพนักงานของโครงการให้ใช้น้ำอย่างประหยัด

4) โครงการต้องมีการซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียที่ชำรุดให้สามารถเปิดเดินเครื่องได้ตามที่ออกแบบไว้

5) ควรมีการจัดทำบันทึกการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสีย

6) ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียเป็นไปตามที่ออกแบบไว้อยู่เสมอ

7) โครงการควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาระบบระบายน้ำ ตะแกรงดักขยะ ท่อระบายน้ำ บ่อบำบัดน้ำ รวมทั้ง เครื่องสูบน้ำและอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ตลอดเวลาดำเนินการโครงการ

8) ควรมีการติดป้ายเตือน "อันตรายห้ามเข้า" และป้ายเตือนอันตรายที่แสดงภาพให้ผู้ใช้อ่านหนังสือไม่ออกสามารถเข้าใจได้ง่ายเพื่อเตือนผู้อาศัยให้ระมัดระวัง และเป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น

9) โครงการควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลภูมิทัศน์บริเวณบ่อบำบัดน้ำและพื้นที่โดยรอบไม่ให้มีหญ้ารก รวมทั้งต้องมีการขุดลอกตะกอนและกำจัดวัชพืชในบ่อบำบัดน้ำออกเป็นประจำทุก 6 เดือน

10) โครงการควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพบริเวณลำรางกอไผ่บริเวณด้านทิศเหนือของพื้นที่โครงการสม่ำเสมอ (เดือนละ 1 ครั้ง)

11) โครงการควรมีการประสานงานกับเทศบาลตำบลบ้านสร้างให้เข้ามาจัดการกับวัชพืชที่ขึ้นหนาแน่น

12) โครงการควรมีการประสานงานให้เทศบาลตำบลบ้านสร้างให้เข้ามาดำเนินการขุดลอกลำรางกอไผ่เป็นประจำปีละ 1 ครั้ง

13) โครงการควรมีการส่งเสริมมาตรการคัดแยกมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งต้องจัดให้มีถังรองรับมูลฝอยแยกประเภทของมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะ

- 14) โครงการควรจัดให้มีโรงคัดแยกมูลฝอย
- 15) โครงการควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยจัดการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกทุกแห่งและจัดระเบียบการจอดรถภายในโครงการให้เป็นระเบียบไม่กีดขวางการจราจร
- 16) โครงการควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บริการขนส่งมวลชนสาธารณะ สำหรับผู้พักอาศัยภายในโครงการอย่างเพียงพอ รวมทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้พักอาศัยภายในโครงการทราบถึงการบริการขนส่งมวลชนที่ผ่านบริเวณโครงการ
- 17) โครงการควรจัดให้มีที่พัก รอรถบริเวณปากทางเข้า-ออกโครงการเพื่อใช้เป็นจุดรอรถโดยสาร
- 18) โครงการไม่ได้จัดให้มีป้ายบอก "ขอภัยที่จอดรถเต็ม" หรือป้ายอื่นๆ เตือน
- 19) ควรมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ในด้านการจัดการจราจรกับตำรวจจราจรภายในพื้นที่
- 20) โครงการยังไม่ได้เชิญตัวแทนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสังเกตการณ์ในการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง รวมทั้งแสดงความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม
- 21) โครงการควรมีการติดตั้งผังแสดงทิศทางการอพยพหนีไฟไปยังจุดรวมพล ทั้ง 5 โซน ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนโดยติดตั้งไว้บริเวณป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณลานตลาดชุมชน และอาคารศูนย์ชุมชน
- 22) โครงการควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบความสงบเรียบร้อยในพื้นที่โครงการตลอด 24 ชั่วโมง และอำนวยความสะดวกให้รถดับเพลิงเข้า-ออกโครงการ
- 23) ควรมีการติดตั้งป้ายเตือน "ห้ามติดเครื่องขณะจอดรถ" ไว้ในพื้นที่จอดรถส่วนกลาง
- 24) ควรมีการติดตั้งป้ายห้ามเร่งเครื่องยนต์ไว้บริเวณที่จอดรถและทางวิ่งภายในโครงการ
- 25) หากโครงการมีการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ตามที่ได้รับความเห็นชอบในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เดิมไว้ โครงการจะต้องมีการขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียด EIA กับหน่วยงานท้องถิ่น (อบต./เทศบาล) หรือหน่วยงานอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ตามเกณฑ์ข้อกำหนดของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ให้ตรงกับสภาพปัจจุบัน